

**BÁNKI
ÉVA**

HA MEGESZNEK AZ ÁLLATOK,

talán a combommal kezdik majd,
aztán a vállam jön, a vesém, az oldalam,
a többi persze szemét
haleledel
(de kidobni mégsem),
és ott a fej, ki is lehet tömni,
nőstény, 53 éves,
és a szív –
ki mondaná meg belőle,
hogyan hányszor láttam a tengert.

én sem tudom, hogy az óz vagy a fácán,
akinek a húsát
leteszik a szomszédos asztalra
(pecsenye),
hány napfelkeltét látott
a tulajdon szemével,
és hagyott-e jeleket a buckák, a tócsák,
a közönyösen hajlongó bokrok közt
a saját fiának.

KOMOLYAN, CSENDEN

Ne érz hozzám, ne gyere közel,
ne írd rám, ne is telefonálj!
A legjobb, ha nem mondd ki a nevem,
ha soha, de soha nem gondolsz rám.
Mert a végén kipécéz egy vírus,
ami bitek, fénynyalábok, kózsza álomképek,
válygak, sértések, gyerekkori emlékek útján terjed,
és a végén – ó, jaj! –
majd én is egyedül haldoklom
egy kórteremben.

A halott költőktől nem félek ennyire.
Biztonságban élek, a pusztaság legmélyén,
egy elhagyott, régi költeményben, ott, hol
Siva végetlen fővenyében lankadoz a nap,
és csendes Aral-tónak zaj nélkül nyugszanak árjai.
Ez a romvár a boldog menedékem.
De csak álmom való képét látám,
mert ez a bús főveny is végetlen,
a betűk sivataga, ez az iszonyúságos,
ahol Rom isten féltő oltalma alatt állok,
mint a többiek.

ITTHON

Lehetne ez egy Budapest Canto.
Török, latin, magyar, jiddis, szláv, német szavakból,
kuncogásból, pisszegésből, suttogásból szótt
eleven háló a Duna partján. Hangerdő, suhogó.
Tökéletes és magabiztos. De a lakói hamarább
megölik egymást, mint hogy egymás szavait megtanulják.
A csontok pedig hallgatnak, beledermednek az iszonyatba,
és nem marad túlélő, aki a győztesnek elárulja,
Aquincumnak vagy Etelburgnak hívták valaha.

A vizek városa,
suttogta egy szerencsétlen római katona,
akit a hadiszerencse a szépséges Latiumból,
a gyöngéd dombok közül
ide vezérelt.

A sok gonosz hóforrás
megdermeszti a szíveket,
fortyongóvá teszi az elméket,
álnokká a város fölött kígyózó,
mindig leszakadni akaró vezetékeket.

És az ígéretek! Ki reménykedik bármiben?
Fordulj, kuruc! Fordulj, labanc!
Szaporán szedd a lábad!
Kiabálj jó hangosan!
Öklendezz, visíts,
fordulj balra, fordulj jobbra,
mielőtt földet tömnek a szádba!

Nincs időnk senkire.
Sem mire.

A KÖLTŐK JÓK

A költők jók.
Átsegítik a szegény nénit a zebrán.
Vasárnap prédikálnak a madaraknak.
Délelőtt megnevettetik az ovisokat.
A költők jók. És sokan vannak.
Őrzik a humánusmot, mert olyan nagy kincs ez,
amit érző ember nem bíz a bankokra.
Félteni kell, óvni, becézni.

És akkor végre: éjszaka.
Nincs ovi, nincs bank, elszenderednek végre
a kis madárcák is. Életre kel a Lány, a másik,
aki kétezer éve, újra meg újra,
elindul hozzá a szavak labirintusán át.

Odaér. Nem, eltéved.
Elrabolják. Szeretne, de. Hűtlen.
Ó, jaj! Megharapja egy kígyó a bokáját.
Ki tudhatná? Égi terepasztal a költő éjszakája,
vágyak, sejtések, csillagok mozgatják.

A költők jók. És sokan vannak.
Esznek, izzadnak, őriznek, prédikálnak.
De a Lány szerint, akit ezer néven neveztek
már az ókoriak is, csak egyetlen költő van.
Egyetlenegy, aki minden éjszaka,
békében, háborúban, viharban, forróságban
és minden létező emberi nyelven
őt szólongatja.

A SZELÍDEK ÖRÖKLIK A FÖLDET

Dédanyám egyetlen orvosságban hitt:
szépen kell beszélni mindenkivel.
Ha bekopog hozzánk a kisördög,
le kell ültetni, nem tetszik egy rétest kérni,
ne hozzak egy kis bort, bácsi. Mert szívesen.
A kisördög köszönte. És jött két világháború,
kitelepités, ez-az, két gyerekhalál, ugyan,
ki számolja az oroszokat, ha egyszerre rohannak rád.
És a rétesek! Már azok se ugyanolyanok,
mint a boldog békeévekben. 47-ben dédanyám
egy családi vendégségben sikoltozni kezdett:
attól olyan darabos, meleg a meggyes rétes,
mert agyvelőt tettetek bele! Hoztak neki vizet,
fogták a kezét, egy sötét szobában lefektették.

Könyörögtek, hogy csillapodjék.

Még hogy a rétes!
Dédanya szípgova, kendőjét gyűrögetve
mindenkitől elnézést kért.

Szelíd kis öregasszony volt,
semmi különös. No de csillagom,
már egy kis bort se fogadsz el?
Hát már leülni se akarsz nálunk?

Élt hatvanhárom évet.
Az orvosok szerint élhetett volna többet.
De belehalt a félelembe.

FILIP TAMÁS

FŐSZEREP

Ki botladozik a romok közt,
fekete kendővel a szemén, mint
egy elkóborolt halálraítélt?
Amikor elhangzott a tűzparancs,
felmordult és rengeni kezdett a föld,
szélvész támadt a semmiből,
s akik lőttek volna rá,
rémületükben puskáikat elhajigálták.

Azóta botorkál, mintha vak lenne,
zsebében Csáth doktor receptje,
morfium, mi más, de
minden patika összedőlt,
s ő megy átkozódva tovább.
Reménykedik, hogy talál magának
egy új kivégzőosztatot.

UGYANOTT

Nézem, a Dunának mennyit nőttek
izmai tegnap óta: semennyit, apad.
Pedig megállás nélkül dolgozik
egész nap. A munka, úgy látszik,
nem növeszt izmokat. Talán, ha
sportolna inkább, mint akik benne
úsznak: dinnyeárusok, jegyszedők.

Nézem, szinte forr a víz, ahogy
mindenki beléveti magát. Így
úszik el az egész város, egyedül
én maradok, hátam a partnak
feszítem, látom, ahogy a folyó is
elúszik végül, üres medrében
hagyja a tárgyi bizonyítékokat.

Sok-sok telefon, ékszer, kulcscsomó.
Összeszedhetném mindet, de
minek? Kit hívhatnék fel, kinek
a csuklóján kapcsolhatnék össze
egy karkötőt? És hol az ajtó,
amely mögött várna valaki?

VÉGÜL MIND HŐSÖK LESZÜNK

(Sziveri János elképzelt szavai)

Ha majd nem tud aludni már szegény Baka,
hát őrszemnek hívja őt az éjszaka.
Egyenruhája gyűrött pizsama.
Csak áll az ablakban, és figyeli az utcát,
óránként leváltja és szolgálatba
helyezi magát, autókat néz, csüggedt
járókelőket, mintha tényleg léteznének,
az állóháborút, mely belül jonhait emészti.

Petri a végén versek helyett már csak
recepteket fog írni, gondosan megtervezi
a nyersanyag sorsát, tudja, hogy a hússal és
zöldséggel neki kell végeznie, és ahogy
késsel feldarabolja, fölteszi főni őket,
figyeli, hogy múlik el az élet.
Nem eszik abból, ami született belőle,
neki el kell fogynia, így parancsolja a rák.

Túl fogtok élni, fiúk, előresiettem, hogy
le ne késsem a végső találkozást.
Nincs sok hősi élet, de Rákos Sándor
sírkőbe véste, hát én is vallom vele, hogy
a halálok viszont kivétel nélkül mind hősiék.
Ha tetszik, ha nem: hősokról beszélek.

FARKAS WELLMANN**ENDRE**

ÁLLANDÓSÁG

növekszik, mint torokban a gombóc,
az elvesztett isten képe valahol odabent,
míg piruló arccal, kivirágzó szemekkel
a horizont alatti fémes, jódszínű vonalon
őrült, ideges mozdulatokkal
téped fel a végtelen vörhenyes szemhéját,
a mozdulatlanság pikkelyes szemfödélét,
remélve, hogy a látást találod alatta,
vagy legalább valaki visszakacsint.
A horizontot nézed.

A lázadáshoz ha nincsenek szavak,
méltatlan tettekben ér utol a végzet,
és annyi mindent nem lehet,
például a múltat folyton visszaírni
az illúzióvá széteső jelenbe.

De egy létige, van úgy, hogy épp olyan,
mint a kriptából nyíló végtelen
vagy az elmúlásból előlépő örökkévaló,
de kicsit olyan is, mint a Balaton-part,
hol mégis, talán ugyanabba a vízbe léphetsz,
ugyanabba az örökkévalóságba

és ugyanahhoz az istenképhez.

FENYVESI OTTÓ

POSZTMODERN FOLKLÓR

KÁCSA FERIKE

Vihar készült odafönt, a fellegek felett.
Gyerektől, asszonytól volt hangos a tér.
Az orrukból forró gőzfelhőket eregettek a lovak.
Azon a délután valami volt a levegőben,
a gyerekek nem fértek a bőrükbe.
Édeni tudatlanságukból származó boldogság áradt belőlük.
Az iskolában Arany-verset kaptak bemagolni.
A napmelegtől égett a kopár szik sarja.
A kis málészájú Kácsa Ferike sem fért a bőrébe.
Topolyán a bikaistállónál, a csalánbokrok
közül kifutott az országútra.
Elgázolta egy bulgár teherautó,
egy nagy bulgár pótkocsis.
Jaj. A nena reszketett a félelemtől.
Labdánk fölszállt a magasba, és nem hullt vissza.
Eragadta egy kobold. Egy bulgár.

IMRE SÓGOR

Nyáron is hosszú gatyát viselt.
Miután életben maradt,
és megúsza a szovjet lágereket,
hazatántorgott a Don-kanyarból,

elment a jugoszláv partizánokhoz,
a Petőfi brigádba, melynek parancsnokát,
K. F.-et, saját katonái lőtték agyon.
Imre sógort elkerülték a német lövedékek,
egy komoly tüdőgyulladással megúsza.
Miután hazatért a bolmányi harcmezőről,
bádogos lett, és templomszolga.
Élete végéig harcosnyugdíjat kapott
a kommunista rezsimtől.
A szomszéd Pista bácsival folyton versenyeztek,
hogyan tudja jobban utánozni
az orosz katyusák és golyószórók hangját.
Golyók süvítettek és bombák robbantak körülöttük.
A januári disznóvágások alkalmával
– hátul, a trágyadomb szélén –
belet mosott az asszonyokkal,
és hosszú gatyát viselt, mert jól tudta,
hogyan milyen hideg lehet a Don-kanyarban.

SANYIKA

Sanyika, eszem a zúzátot!
Gyerekkorunk óta ismerjük egymást.
Sanyika így, Sanyika úgy.
Te kis emberevő!
Mint egy szivacs, mindent magába szippant.
Angolul tanul. Londonba készül.
Sanyika, a Tóth Ugyonkákéé unokája.
Sanyika: erő, egészség!
Jó szerencsét!
Új alsónadrág, atlétatrikó, ing, zokni.
Semmi baj, semmi katasztrófa.
Kicsit majd fáj a fejünk.
Sokat törtük.
Gyerekkorunk óta.
Abszolút felesleges dolog,
értelme semminek sincsen.
Több is veszett Mohácsnál.
Anno domini.
Jó emberek, segítsetek,
álljon meg bennetek az Isten!
Most egy kicsit alszom,
aztán megeszem a zúzátokat!

POSZTMODERN FOLKLÓR

Kérek egy púpos kávéskanál nosztalgiát,
de tényleg ne sokat, csak egy fényképet:
Romoda valamit nem ért,
Csobáncsics, sajnós, már elment,
Benda Zoli a magassági bajnok,
Kospenda alszik,
Juszufi alig látszik,
Zoricának akkor még nagyok voltak a fülei,
Hajnalka... hm, valamit keres hátul,
Csadari gyanakvóan nézi a fotóst,
Melinda semmit se változott,
Lajcsi még mindig nem ébredt fel,
Rozikának valami vicces,
Józsának hiányzik a lába, de azóta meglett.
Volt egyszer egy hosszú, forró nyár,
nekem meg lila volt a tarajam.

SZERENCSES PITYU

Az iskolában mindig a hátsó padban ült,
tornából fel volt mentve.
Kicsit kövér és jámbor volt,
a Linderben, a Széles utcában lakott,
az iskolából kimaradt,
nem végezte el az általánost,
amikor a tanító néni felszólította,
mindig elpityeredett.
Várta a nevében szereplő szerencsét.
Egyszer egy kövér lánnyal sétált a korzón,
aki bemondó volt a topolyai rádióban.
Szerencsését kereste a Pityu.
Olykor hosszú utakra vállalkozott,
messzi csillagrendszerekben járt,
gyakran megfordult a Plejádokon.

KOVÁCS BANDIKA

Együtt csónakázott Kassákkal.
A szigligeti stégről indultak,
Bandi evezett, alig múlt tizenöt,
még nem dohányzott.
Nagyon megszeppent, el sem tudta képzelni,
hogymiről fognak beszélgetni
az ismeretlen férfival.
Kassákat nem érdekelte a rock and roll
és Bandika bizonyítványa sem.

A Mester rágyújtott egy Munkásra,
előtte Bandikát is megkínálta,
de ő csak szótlánul evezett,
a csónak rendületlenül siklott
a Balaton tükörsima vízén.
Kassák élvezte a júliusi naplementét,
merengve, elégedetten nézte
a nádast és talán a madarakat,
mert pár hónappal előbb, márciusban,
végre megkapta a Kossuth-díjat.
Bandika szótlánul evezett,
mint egy médium, mely képes
hírt hozni az időtlen világból.

G. ISTVÁN LÁSZLÓ

UTCAI TANULMÁNY

A levelek körül zöld elégedettség. Az
a fajta június, mikor a nap útja
az égen lelassul, mintha egy fejfájás
elfelejtett térképét kellene gondosan
bejárnia. A nőt éppen újjáélesztik.
Úgy hal meg, ahogy a meleg miatt
kigombolnak egy mellényt. A fölé hajolók
parfümfelhőjét érzi utoljára, az egymástól
elűtő két illatot. Emléktelen hal meg,
emlékei visszahúzódnak, kölyökmacska-
körmök cirógatáskor. Fülével, mikor elesik,
egy elszívatlan cigaretta csikkét keni
szét, sárgásan festi meg a dohány
az aszfaltot. Az újjáélesztésnek
általában nincs szaga, most szagok
láncá mutatja, hogy nincs folytatás. Életében
büszke volt rá, hogy sosem folyt
a nyála a párnára, most meg szinte
egy tócsa veszi körül.

ZSIRÁFOK

A zsiráfok csoportban futottak álmomban,
nyakuk úgy tekeredett össze, mint egy csokor
vándorló virág. Fejük le-leért a földre.
Tizenkét kilós szívre és magas
vérnyomásra van szükségük, hogy el ne
ájuljanak, ha visszaemelik fejük.
Ájulásközeli a születésük is, a zsiráfborjú
két méter magasból fejfel zuhan a földre.
Így adja meg a fakó tisztességet a pornak. Vágja
őket a nap, kemencében a sárgás
agyagot, kékesfekete nyelvüket
mégsem égeti. Jézust töviskoronával
tették virággá, a zsiráfok sűrű nyáluk
miatt nyelhetik a tövist, meg sem érzik. A
párductevék nem a sivatag hajói, virágvonulásuk
szavannai bárka – nem ad ígéretet, nem
jelöl életben maradást. De mutatják, tizenkét
kiló szívükkel, milyen súlyú
marad egy érzelem.

FERDINANDY GYÖRGY

VERS EGY KIS ARTISTALÁNYHOZ

Amit itt leírok, hajnali álom. Színekből, illatokból áll, elmondani talán nem is lehet. Mégis, újra meg újra belevágok. Fekszem egy hullafehér kórházi ágyon. Az ég alja világos. A csillagok között egy pillanatra újra látom őt. Márti, a kis artistalány megint felkeresett.

Kiskamasz voltam, szegény, magányos gyerek. Aznap mégis befizettem a valaha előkelőnek számító Ugocsa moziba. Ott láttam meg őt. Forgott, táncolt a fehér vászon előtt. Sírt volna? Akkor azt hittem: mosolyog.

Így látom őt ma is, ezen a hideg kórházi ágyon. Fájdalmas, hajnali álom. Elmúltak az évek, elszállt egy hosszú élet, és íme: ő, Márti, megint csak felkeres.

Valaha jómódú család voltunk, a villanegyedben laktunk, fenn a hegyen. Orvos apánkat ritkán láttuk. Egész héten éjjel-nappal dolgozott. De aztán egy vasárnap este kézen fogott, és lesétáltunk a városba, ahol az Ugocsa mozi új filmet hirdetett. A *Gül babát* láttuk, az Ugocsának kinyílt a teteje a vetítés alatt, bámulhattam a csillagos eget. Arra a filmre azonban ma is jól emlékszem. Volt egy nagy vihar a végén, és

Gül baba rózsafáit gyökerestől kitepte a szél. Meg volt egy nóta is, amit Sárdy János énekelt. „Ott túl a rácson egy más világ van.” Álmomban néha még ma is eléneklem.

A várost akkor már bombázták a szövetségesek. Ez a „más világ” is hamarosan megérkezett. Bejöttek az oroszok, a házunk találatot kapott. És nekem nem volt már apám. Magányosan jártam végig az úgynevezett boldog békeéveket.

Az Ugocsa mozi akkor már nem hirdetett játékfilmeket. Nem álltam már meg a Rigó Jancsi előtt, ahol apa nagy tálcán hozatta ki a krémeseket. Hol volt már Gül baba! Egy kis artistalány járt a fejemben, aki a híradók utáni tízperces szünetben ott forgott, táncolt a vetítövásznon alatt.

Az úgy volt, hogy amikor betiltották a magáncirkuszokat, munka nélkül maradtak az artisták, a bohócok. A cirkuszosok.

Nem láttam őt ott többé, nem mondhattam meg neki, hogy hozzá írtam az első szerelmes versemet. Pedig nem sokkal később, az emlékeim bizonytalanok, volt még egy gyors találkozásunk. A Gerlóczy utcai tánciskolában, Mimi néninél. De akármennyire igyekszem, nem tudom felidézni ezeket az idestova fél évszázados emlékeket. Táncoltunk volna? Hazakísértem őt, a Kálvin térről, a Baross utca torkolatában indult velünk az egykocsis, külvárosi villamos. Valahol túl Kőbányán, a végállomáson, szikár öregasszony várta a lányt, a lábainál nagy, fehér kutya.

Hogy ő volt-e? Ma már ezt sem tudom biztosan. Ismét sokáig nem láttuk egymást. Csak arra emlékszem, hogy fogjuk egymás kezét. Nem beszélünk. Ülünk az üres éjszakai járaton. Mintha még azt mondta volna:

– Ne szállj le! Itt megverik, aki hazakíséri a lányokat!

Ami biztos: hiába lestem őt a Baross utca torkolatában. Hogy miért ilyen fájdalmas ez az egyszeri emlék? Talán, mert folytatása van.

A jövődöbéli jegykezelőknek – a klajziknak – a Fővárosi Autóbuszüzem tanfolyamot hirdetett. Ott találtam meg ismét a kis artistalányt.

Bemondta a nevét, és én is eldadogtam a nevem. Úgy ültünk egymás mellett, mint annak idején, azon az éjjeli villamoson.

Négy hétig tartott a tanfolyam. Rémlik, hogy a többi tanonc mind rajtunk mulatott. Vasárnap kirándulni jártunk. A lány nem ismerte a budai hegyeket. Kecses kis fruska volt, egy szavára még ma is jól emlékszem:

– Arról ne is álmodozzál! – mondta, amikor elkalandozott a kezem a szoknyácskája alatt.

Aztán hirtelen mindennek vége lett. Engem a budai garázsba helyeztek, őt a pestibe. Amikor egy éjjel, szolgálat után érte mentem, egy asztalra borulva zokogott. Számolni nem tanult meg abban a külvárosi iskolában. Hiánya volt minden este, napról napra veszedelmesebb.

– Felmondanak! – sírta. – Most mi lesz velem?!

Hallgattunk. Sűrűsödött körülöttünk a csípős izzadságszag, a hideg, tétova csend.

Hogy mi lett Mayer 23-mal (ez volt a buszos neve), nem tudom. Nehéz idők voltak. De magára hagyni őt talán mégsem lett volna szabad. Én azonban összeszorítottam a szám, és lyukasztottam tovább a jegyeket. Az én világomban, valamelyik budai hegyi járaton.

Mindezt mintha már megírtam volna egyszer. De ki az, aki fél évszázad után ugyanúgy látná a dolgokat...

Mert közben megint csak múltak az évek. Kivándoroltam, Galliában tanultam meg, amit az óhaza megtagadott. Az Újvilágban dolgoztam, családom volt, idegen asszonyom és egy fészekalja gyerek.

Aztán egy nap cirkuszba vittem őket. És ott történt az itt következő hihetetlen eset. A két Mayer – így hirdették őt a nagy, színes plakátokon. Emlékszem, lépegettünk lefelé a grádicson, mellettem a három gyerek. Ő, Márti, a kanyarban állt. Némán néztük egymást. Hosszú, végtelen pillanat.

Aztán az amerikai cirkusz továbbutazott, én pedig megint csak, mint már annyiszor, megpróbáltam megírni ezt a történetet. Hogyan történhetett, hogy évről évre megállt előttem ez a lány. Ez a szájalmas, szerencsétlen szerelem.

Pedig még ez sem az utolsó találkozásunk volt. Elváltam, nyugdíjaztak, visszatelepültem az óhazába. És akkor, ott, a Kerepesi temetőben! A Gazsi temetésén történt a dolog.

Ez a rokon fiú kaszkadőr lett, ezt választotta, amikor én az autóbuszüzemet. A temetésén pedig a régi, úri rokonság körül ott álltak munkatársai: törpék, akrobaták, irodalmárok. Akik csak megmaradtak a vándorcirkuszok életéből.

Ők kísérték ki a sírhoz Gazsit. Mert én valahol a ravatalozó mögött lemaradtam. Nem volt erőm öregeknél vizontlátni a lányt, aki végigkísérte az életemet.

Így történt. Szebben, jobban megírni még most se tudom. Mayer Márti számomra most is a régi. Hajnali álom ebben a kórházi szobában, ahol lakom.

Ott túl a rácson! Az Ugocsában megnyílik a tető. Hajnalodik, bámulom a hideg csillagokat. Ő pedig, Márti, soha nem fogja megtudni, hogy egy talán sosem volt ősrégi világban hozzá írtam az első szerelmes versemet.

DARVASI LÁSZLÓ

A LEGKISEBB GÓR

Az asszonyt mindig a bekötőútnál teszi ki Kemenes, és aztán jó hangosan dudál. Az öregember soha nem indul hamarabb, csak akkor áll föl a lócáról, amikor meghallja a dudaszót. Fogja a kiskocsit, húzza maga után, az asszony pedig vár a fa árnyékában, ha esik, ha túl meleg van, a tölgy védi. Az asszony se cipelhet. Ő se cipelhet, megmondta az orvos. Korábban együtt jártak be a városba, most már csak az asszony megy, Kemenes beviszi, ha dolga akad bent, hivatal vagy valami speciális vásárlás miatt, ritka szerszám vagy gép kell a földiákhöz. Kemenesnek elég terebélyes autója van, afféle kombi, gyakran ráakasztja az utánfutót is, olyankor vizet hoz műanyag hordóban. Kemenes rendes ember, vizet nekik is hoz, mert a kút azért nem az igazi, van vizük, de nem lehet inni, és vasas is. Olyan sárga már a kád, mintha rozsdá enné, pedig csak a vas színezi be.

Van annak két éve is, hogy kint volt utoljára. Úgy érti, a fán túl. A bekötőútnál egy óriási kocsányos tölgy áll, már a nagyapja korában is nagy volt. Néhány hete meg-

tépett fácánt talált a fatörzs tövében, furcsa volt, nem vitte el az állat, gondolkodott is, csak nem menyét jár a környéken. Véres volt a fa törzse. Egy ideje furcsán pillognak a tyúkok, és mintha a kakas se nyikorogna annyit. A vadmadár tépett volna a fácánból, de csak meg volt sebezve a nyaka. Néha disznók járnak a fa alá, eszik a makkot. Ha jön Kemenes, nekik is dudál, a konda méltatlankodva odébb halad, az asszony ki tud szállni. A disznók nem mennek messzire, megvárják, míg eljönnek a fa alól. Akkor rőfögve visszatoltnak.

Behozta az ételt, meglepően kevés volt, dobálta a tasakokat a kocsi, nem tudtak összeszorulni, az asszony dűnnyögött. Hogy Kemenes is riogatta, tönkremegy minden. A boltban vissza kellett raknia a lisztből meg az olajból is. Nincsen élesztő.

Miért kellett visszatenni?

Mert nem lehet egyszerre sokat.

Miért nem?

A betegség miatt. Az asszony tovább morgott, hogy ő, és ezt az öregemberre értette, nem hallgat meg semmit, nem figyel oda, csak azt az átkozott nótaadót hallgatja, mintha mindig csak mulatna, mintha mindig csak bálban lenne, fogalma sincsen, mi van a világban.

Mert mi van?

Az van, hogy járvány. Korlátozások.

És mit korlátoznak?

Mindent.

Mi az, hogy mindent?, majdnem nevetett ezen. Mindent nem lehet korlátozni. Ezt-azt igenis lehet. De mindent, azt meg hogy?

Nem lehet kimenni, meg nem lehet öt lisztet venni egyszerre, csak kettőt. Két vajat. Nincs iskola. Ezt se tudja?

Olyan ez, tűnődött el erre ő, mintha háború lenne.

Az asszony csak morgott tovább, hallgasson híreket, mert a végén meg fogják büntetni.

Aztán miért büntetik meg?

Mert valami olyat tesz.

Mit?

Aki nem tudja, mi van, az könnyebben vét. Olyat tesz, amit nem szabad. Rosszba keveredik.

Erre ő mindegyre emelkedő hangerővel kifejtette, hogy már megbocsásson az asszony, de itt ezen a tanyán, ami az apjáé volt, az apja pedig a nagyapjától kapta, a nagyapa házassága után építették, fölverték a környékbeli tanyaiakkal, és száz éve áll legalább, Trianon óta megvan, azóta állja az esőt, a hideget, a szelet, nem égett ki, nem dőlt össze, áll a góré is, megvan az ól, áll a gémes, szóval ő itt azt csinál, amit akar, amihez éppen kedve van, idáig elérve már egészen dühbe jött, el is vetette a sulykot, ha neki kedve van, kiabálta, hát az udvar közepébe szarik. Ez persze már sok volt az asszonynak, az ilyen megátalkodott, csúf beszéd. Rajzolta is a keresztet a melle fölé. Az asszony Górékhoz járt imádkozni, amióta rosszul lett, nem biciklizett be a városba, Góréknál összegyűlt vagy nyolc asszony, a lelkész meg kipufogott a motorral, így miséztek. Nem volt ott férfi egy se. A munkákra hivatkoztak eleinte, aztán már semmire. Nem volt kedvük, és így.

Ivott egy pohárnyi bort, azt pedig a Kisveres Zoli hozta, rizlinget vagy otellót szokott hozni, meg kolbászt, tepertőt. Szép kis tavasz van, finoman zöldül, nem lett baja a virágnak, mint ahogy tavaly, a nyolc barackfát kopaszra ijesztette a fehér táncolásból a fagy. Ivott még egy pohárral. Bekapcsolta a rádiót, hallgatta a szép zenét, úgy daloltak, hogy az ember fülében megmaradt a dallam, napokig hallotta aztán. Így igaz, hogy csak nótát hallgatott.

Nem nézett tévét, nem nézett híreket, mert minek. Néha elbóbiskolt a lócán, hasalt a lába mellett a kuvasz, ez olyan kuvasz volt, hogy el lehetett engedni. Egyszer az öreg Górnak nekiment a saját kutyája, mutatta neki a szomszéd, hová ásta. Most meg, hogy tavasz lett, máris meg lehetett főni a napon. Meg kellene locsolni a komposztálót. Abban is volt három madárfej a múltkor, hogy kerültek oda. Egy döglött macska, nem az övék, a kerítés tövében.

Akkor hallotta, hogy dudálnak. Nem az ismerős dudálás. Nehézkesen fölállt, hogy nyilalt a háta. Ott állt az autó a tölgy alatt, már be is fordult, gurult feléjük. Fehér autó, amikor a tanya elé ért, látta, hogy Skoda, ilyen volt Kemenesnek is korábban, nagyobbra cserélte, annak nem tudja kimondani a nevét. A Skodát ki lehet mondani. Ketten szálltak ki, két öltönyös férfi, fiatalok voltak, az egyik gumicsizmában, köszöntek. Az öltönyre köpenyt húztak, mint az állatorvosok. Néhány éve volt az a madárinfluenza, akkor jött hozzájuk egy ilyen köpenyes alak, de nem volt bajuk a tyúkoknak, se a pulykáknak. Azért kapott egy gyöngyöt, ha már miattuk fáradt. Illedelmesen köszöntek máskülönben.

Szép jó napot!

Maguknak is.

Nyughass, mondta a kutyának. Skoda, mutatott az autóra. Skodával járnak?

Azzal, mondta az idősebb. Önkormányzati, tette hozzá.

Aztán azt kérdezték, jól van-e, érez-e valami furcsát, mire ő visszakérdezett, hogy miért ne lenne jól. Az asszony is jól van. Most jött meg a városból. Azok meg máris intettek a város felé, és mondták, hogy találtak két fertőzöttet, és azokat el is vitték tovább kórházba.

Nézte a fiatalabbat, és csak nem tudta megállni, hogy ne kérdezze, miért van gumicsizmában.

Góréktől kapta, szarba lépett. Adta Gór bácsi.

Mert voltak Góréknál is?

Természetesen értesíteni kellett őket is.

Mit kellett értesíteni?

Helyénvalóbb, ha nem nagyon mennek sehová. Jobb, ha nem érintkeznek. Ha találkoznak valakivel, ne fogjanak kezét, ne közelítsék meg, maradjanak tisztas távolban a másiktól. Fertőzésveszély!

Meddig?

Azt nem lehet tudni.

És amikor elmondták ezt Góréknak, akkor lépett a fiatalúr szarba?

Úgy valahogy, nevettek, szerencsét hoz, hát persze.

Az asszony félős volt, ilyenkor leleselkedni szokott. Ha idegen jön, eltelik tíz perc is, hogy kimerészkedik. A fiatalurak még elmondták, hogy az önkormányzat megbízását teljesítik, adtak egy újságot is, van benne rejtvény meg közérdekű információk baj esetére. Megkérdezték, tudnak-e olyanról, aki furcsán viselkedik, vagy váratlanul beteg lett a közelben, és mert akármennyit is kukacoskodtak, csak nem tapasztaltak semmi kirívót vagy rendelleneset, eltávoztak. Nem dudáltak a fánál. Ha nagy ritkán vendég jött hozzájuk, vagy Kemenes szállít valamit, azok dudálnak a fánál. Ezek nem. Nem tudták, mi a szokás. Semmit sem tudtak, őszintén szólva: fogalmuk sem volt, hogy ő az elmúlt öt év alatt jó, ha háromszor ment túl a fán. Már nem járkál. Minek. Nincsen kedve. Nem látja értelmét. Az asszony járt, ő mindig hangyás volt kicsit, meg szerette a híreket, tudni, mi történik, szeretett sopánkodni, főlháborodni vagy ijedezni. Egy asszonynak kell az ilyesmi. Neki meg már nem kellett. És most neki mondják, hogy ne menjen. Hová ne menjen? A határba?! Miféle járvány lehet a legelőn?!

Olyan érdekes, hogy nem kapcsolta be a rádiót. Nem volt kedve. Mintha helyette a gondolatai kezdtek volna jönni-menni. Ivott. Mindenféle dolgok jutottak az eszébe. Amikor ösztört alatta a létra, és kórházban volt három napig. Legalább azt is kipróbálta, a kórházat. Föltámadt a szél, elállt. Olyan vörös volt az ég alja, amilyenek már nagyon régen nem látta. A kuvasz vadul ugatni kezdett, mintha valaki járt volna.

Nyughass, morrant.

Aztán a kutya újra és újra rákezdve egész éjjel ugatott. Egyszer ki is ment, vizelt a fűben, belebámult a sötétségbe, olyan volt, mintha az életét nézte volna, ami elmúlt. Igyekezett visszaemlékezni Górra, hogy milyen volt fiatalon, amikor még nem sántított. De nem sikerült. Üvöltött a kutya.

Valaki jár a ház körül, mondta reggel az asszonynak.

Süssön-e rántottát, kérdezte összeszaladó szemöldökkel az asszony, és azt is mondta, hogy ugyan ki járna.

Vállal dőlt az ajtófélfának, ráncolta a homlokát, mint akinek nem jut az eszébe valami fontos. Pedig régen a gondolatai között tartogatta már.

Emlékszik, amikor elbeszélgetett Górral?

Az asszony furcsán nevetett, hogy jut az eszébe éppen most ez?!

Fogalma sincsen, mondta.

Mert ez egy régi dolog.

Valóban nagyon régi dolog, bólintott.

Vagy ötven éve egy bizonyos ügyből kifolyólag találkozott Górral a másik nagy fánál, óra járásra volt az a fa az ő tanyájuktól, a Szitás-dűlőnél lombozott, mintha az ő kocmányosuk testvére lett volna. Volt azon még sasfészek is. Akkor régen az asszony miatt találkoztak. Hogy megbeszéljék végre a dolgot. Meg is beszéltek, el lett szépen rendezve.

Furcsa volt, mert aznap egyáltalán nem hallgatott rádiót. Nézett többször is a kocmányos felé, ott ragadt a tekintete. Meglocsolta a komposztot, kaparászott a zöldségesben, össze-sepert a góréban, többször azon kapta magát, hogy elgondolkodik. Járnak és kelnek a gondolatai, kószálnak az emlékek, mint a sárga csibék, szétfutnak, mint a kismalacok. Dühös lett, nem szokott ahhoz, hogy csak úgy összevissza képzelegjen. Arra elég neki a zene. De hogy ő, csak úgy, magától! Mi a csudának. És mégis eszébe jutott Górra, hogy billegve, alá-alásülyyedő jobb vállal lép, hogy végigbillegte az egész életét, mint aki alatt folyton mozog a föld. Annyi minden ostobaság az eszébe jutott. Dühös volt, mert feleslegesnek érezte, hogy a régi dolgokkal foglalkozzon. Hiábavaló ez az egész. Különben is, megmondták a köpenysek, hogy nem tanácsos jönni-menni.

Sétál egyet, mondta ebéd után az asszonynak, csak a kocmányosig.

Az asszony kicsit csodálkozott, azt kérdezte, hogy éppen most, amikor nem lehet?

A fáig miért ne lehetne?

A kutyát visszaparancsolta, maradsz.

Az első nap még visszajött.

Aztán sejtette, hogy úgy lesz, nem áll meg a kocmányosnál, hanem lép tovább, elmegy Kemenes paprikasátraival mellett, aztán a Nagyvörös Zoltán tanyája mellett, akinek a fia a bort hozza, máskor meg a szatyor tepertőt, pörccöt. Nagyvöröst néhány éve megütötte a guta, azóta fittyedt a szája, de ha sokat iszik, még mindig tud ordítva énekelni. Hajnalig ordít, aztán három napig nem beszél, reszelő nő a torkában. Ott meg egy őzet ütöttek el. Itt régen volt egy tanya, bolond asszony mutogatta magát a kapuban, a tanyaiskola

tanítójának az anyja. Valamivel tovább tartott egy óránál, míg elért a másik fához. Onnan látni lehetett Górék tanyáját, fehér épületek, néhány legelésző állat, éledő, hajladozó fák, zöldülő bokrok. Különben az is régi tanya volt, azt hitte akkor, ötven éve Gór, hogy ennél a fánál az ő javára billennek majd a dolgok. Hát rosszul hitte a bolondja.

Ült a fa tövében, hátát a törzsnek döntve egy fiatalember. Olyan természetes siheder, szakálla volt, telefont nyomkodott. Biccentett, mint aki ismeri, és így is lehetett, kimondta a nevét. Az ő nevét.

Hogy ő Gór lenne, kérdezte tőle, ismerősök voltak a vonások.

Az öreg Gór a nagyapja, mondta a siheder, a legkisebb Gór, ő meg elgondolkodott, hogy miért nem az apját mondja.

Aha, bólintott, elég nagy fáradtság tört rá.

És mire vár?

Szokott itt ülni, csak úgy, mondta a siheder. Hátha történik valami.

Mert kellene valaminek történni?

Nem kell, csak néha úgy alakul, mondta a siheder.

Aztán fölállt, nagyobb volt, mint ő, és volt nála egy bot. Éppen úgy nézett ki, mint Gór ötven éve.

JÁSZBERÉNYI SÁNDOR

A SZABADSÁG KOPASZ MADARA

Az ital mondta el, hogy buzi.

Sok mindenre alkalmas a szesz. Békés embereket láttam forgó szemű elmebeteggé változni néhány pohár whisky után, komoly érzelmeket olyanokon, akikről elképzelhetetlennek tartottam, hogy éreznek bármit is, leszámítva az olthatatlan szerelmet önmaguk iránt.

Láttam gyerekként, az apám hogyan lesz egyre jobban tisztában a saját testi erejével a megivott szeszekkel egyenes arányban, és mentem be a VIII. kerületi kijózanítóállomásra a gyerekem anyjáért azt remélve, hogy ha már a négy hónapos szopós gyerekét elfelejtette, legalább rám még emlékszik.

Nem ismert fel, amikor rázogattam a kórházi ágyon.

Szóval, az alkohol mindig tanít érdekes dolgokat emberekről, függetlenül attól, hogy akarsz-e ezekkel az érdekes dolgokkal szembesülni. Ha kéred, ha nem, kapod.

Biztosra vettem, hogy Michaelnek is az ital diktálta a levelet, amit írt. Nem kellett szakembernek lenni, hogy felismerjem a dolgot: az amúgy tökéletes angolsággal beszélő fiú levele hemzsegett a mondat szerkesztési hibáktól, amit csak az ital által felkorbácsolt érzelmeknek tudtam tulajdonítani. Rossz érzésem volt, mert attól tartottam, hogy lemondja a látogatását, amin nyilván mélyen megsértődtem volna. Michael két éven át dolgozott nekem Egyiptomban az asszisztensemként. A civil

ruhás egyiptomi rendőrök együtt állítottak elő minket, amikor az iszlamistákkal interjúztunk, de aludtunk együtt eltévedve a sivatagban, vagy mentünk éjszakai ördögűzésre a kopt nyomornegyed szívébe a Mokattam hegyen. Folytathatnám a listát.

A két év alatt, amíg nekem dolgozott, végtelenül lojális és elválaszthatatlan társam volt. Amikor megtudtam, hogy megkapta a vízumot Bécsbe, az asztalt verve követeltem, hogy szálljon fel egy vonatra, és méltóztasson meglátogatni Budapesten – amire igent is mondott. Az volt a terv, hogy mivel este száll le a repülőgépe, megalszik Bécsben, és másnap már jön is hozzánk. Életében először jött Európába.

Komolyan összeszorult a gyomrom, amikor egy nappal a várt érkezése előtt megláttam az e-mailjét a postafiókomban. Arra számítottam, hogy sűrű elnézéskérések közepette lemondja az egész látogatást, de legalábbis néhány nappal odébb tolja.

Ehelyett elképesztően rossz angolsággal közölte velem, hogy bár kiváló újságírónak tart, egyszerűen nem érti, hogy az atyaúristenbe lehetséges, hogy sosem tűnt fel nekem, hogy ő buzi. Emellett őszintén reméli, hogy ez nem okoz törést a barátságunkban, holnap a megbeszélrt időben érkezik a Keleti pályaudvarra, és hozza magával Klaust, a barátját, aki amellett hogy szintén zenész, az osztrák nemzeti bankban vezető elemző.

„Oké” – válaszoltam végül.

Bazmeg.

Az egy dolog, hogy Michael buzi, ezzel nincs egyedül a világtörténelemben. Feldühített azonban, hogy erről az utolsó pillanatban kellett értesülnöm.

Nem egészen fél napom volt átszervezni az egész programot. Egynéhány epizód, például amikor a kisportolt testű arab telivér magyar egyetemista lányokkal ismerkedhet házassági szerződés nélkül, értelmetlenné vált.

Azonnal felhívtam a házibuzikat, hogy most mi az istent csináljak. Természetesen ők előre jelezték, hogy síelni mennek a hegyekre. Nagyon sajnálták, hogy nem tudnak itt lenni és megismerkedni az arabbal. Ugyanakkor így elkerülték azt az elhanyagolható eshetőséget, hogy ha kissé spiccesen összecsókolóznak az éjszaka folyamán, akkor a fiú a vonatkozó vállalási szakirodalom szerint jár el, és halomba rakja a fejüket a szórakozóhely közepén, esetleg felszedi az utcaköveket.

„Mennyire buzi?” – kérdezte Marci.

„Nem tudom. Hogyan kell ezt mérni?”

„Vidd a Capellába akkor.”

Ebben maradtunk. Anyám a kiabálásra benyitott a szobámba. Azért volt nálam, hogy vigyázzon a gyerekre, míg nem leszek otthon a hétvégén. Elmondtam neki, mi van.

„Disznóhúst esznek?” – kérdezte aggodalmasan. „Vaddisznót hoztam.”

„Esznek ezek mindent.”

Mielőtt a szerelvény begördült az állomásra, hosszasan bámultam a vágányokat. A sötét-szürke ipari épületeket néztem a háttérben, a semmiben rohadó vasúti kocsik nedvességtől feldagadt oldalát, és azon gondolkodtam, miért nem vettem észre, hogy Michael homokos.

Kizárt, hogy ne hoztam volna fel neki a nőket, de sosem úgy ütötte el a témát, hogy észrevegyem, takargat valamit.

Tényleg jó barátságban voltunk, és a munka miatt gyakran ültünk együtt roppantul kellemetlen helyzetekben.

Bizonyára ezer jele volt annak, hogy a fiúkat szereti, de egyik sem tűnt fel. Soha életemben nem foglalkoztam senkinek a szexualitásával. Éppen elég bajom volt a sajátom kielégítésével. Ha pedig valami nem volt kérdés, az az, hogy csak a nőket szeretem. Mégis furcsállottam a dolgot. Oké, hogy Egyiptomban hét év börtönnel büntetik a szodómiát, és politikai okokból a kormányzat néha letartóztat néhány homokost, hogy ezen csámcsogjanak a lapok valami más helyett, de kizártnak tartom, hogy Michael úgy gondolta volna, veszélyt jelentek számára. Esetleg buzizhattam egyet előtte. Ezt nem tartom kizártnak.

Mondjuk, elképzelésem nincs, mit csináltam volna, ha bevallja. Valószínűleg azt mondtam volna neki, hogy nagyon sajnálom, öregem, de nem tudok rajtad segíteni. Akkor lett volna értelme annak, hogy elmondja, ha tőlem akar valamit. De erről sosem volt szó.

Ha a szeretőjével jön látogatni, akkor persze már nem lehet takargatni semmit. Azt viszont nem értettem, miért kellett berúgnia, hogy ezt le tudja írni. Egyszer sem láttam őt igazán részegen, amióta ismertük egymást. Néha megittunk pár sört és felest, de ennyi volt.

A szerelvény befutott, az automata ajtók sziszegve nyíltak. Sokáig nem vettem észre Michaelt, végül feltűnt. Az utolsó kocsiából szállt le. Két guruló bőröndöt terelt egy harmincas éveinek a közepén járó, szőke és vékony fiúval.

„Na csakhogy” – mondtam Michaelnek, és megöleltem.

„Szevasz” – nyújtottam a kezemet a fiúnak.

Anyám igazán kitett magáért az ebédnél.

A vaddisznót apám lőtte valamikor a múlt héten. Az elmondása szerint hatalmas nagy állat volt, feldarabolva és kizsigerelve is négy kör volt levinni a kocsiig. Tizenöt kilót küldött fel Budapestre, anyám alig bírta felhozni. Volt egy kis vitánk a vadasmártás körül. Ragaszkodott hozzá, hogy citrommal csinálja, ahogyan szokta. Állt a konyhában, és gyanakodva nézegette a zöld lime-okat, amiket a vásárcsarnokban vettem. Végül rá tudtam beszélni, hogy azt használja, de arra az istenért sem, hogy szarvasgombát reszeljen bele. Ki nem állhatta az ízét, és nem tudta elképzelni, hogy mit lehet szeretni benne. Ezen veszekedtünk egy darabig.

A végeredmény őt is meggyőzte. Sokkal intenzívebb íze lett a mártásnak a lime-tól, mondjuk a forró vízben főzött zsemlegombócokkal nem lehetett nagyot hibázni.

Soproni kékfrankost itattam hozzá a fiúkkal, és barackpálinkával zártunk. Michael az ebéd végére felengedett. Klaus az első perctől kezdve nem zavartatta magát. Végigcsacsogta az utat, és többször megfogta Michael kezét, amitől ő folyton zavarba jött.

„Azért mondhattad volna” – mondtam neki, amikor a kávé adagoltam a csészébe.

„Miért, valami baj van?” – kérdezte.

„Másképpen szerveztem volna a programot.”

Klaus ezen elnevette magát, és Michaelből is sikerült kicsalnom egy mosolyt.

„Hogyan ismerkedtetek meg?”

„Egy konferencián volt tolmácsom Kairóban” – felelte Klaus.

„És honnan tudad, hogy?”

„Ezt tudja az ember.”

„Hát nem.”

„Oké, megkérdeztem.”

„Elhívtál meginni egy italt, és nagyon édes voltál” – vágott közbe Michael.

„Én is elhívtalak.”

„Oké, de az más volt.”

„Miben volt más?”

„Ezt egyszerűen tudod akkor.”

Én speciel nem tudtam, és azt sem tudtam eldönteni, hogy ez jó vagy rossz tulajdonságom. Ebéd után még csacsogtunk arról, hogy Klaus mivel foglalkozik pontosan. Egy szót sem értettem az egészből, annyit tudtam kihámozni belőle, hogy az osztrák bank valuta-alapjának bizonyos mutatóit ellenőrzi, és jelzi, ha gond van.

Nagyvilági fiú volt, az a fajta, akinek mindenhol vannak ismerősei, és aki nyilván soha életében nem csinált titkot abból, hogy meleg. Biztosra vettem, hogy messze jobban ismeri Budapest vonatkozó éjszakai életét, mint azt én valaha is fogom. Úgy, hogy kettőnk közül én élek a városban.

Szinte láttam magam előtt, ahogyan végigtornézta az összes gay parade-ot a világon. Egyébként így is volt. Michael szégyenlőssége sehogyan sem passzolt az ő lazaságához, de még ez is szórakoztatta. Konkrétan kizsarolt minden olyan mozdulatot, ami túlmutatott a barátságon.

Hagytam a fiúkat akklimatizálódni a lakásban, de azt persze nem bírtam megállni, hogy ne kérdezzem meg Michaelt, hogy tetszik neki Európa.

„Hideg” – felelte. „De szép.”

Mindenkit odarendeltem a kocsmába, hogy legyen társaságunk. Villamossal vittem a fiúkat, hogy tovább akklimatizálódjanak. A szerelvény tele volt a péntek éjszakába induló lelkes fiatalokkal. Lányok erős sminkben, miniszoknyában és magassarkúban nevettek hangosan. Michael hosszasan bámulta őket.

Gyalog sétáltunk le a Blaha Lujza tértől. Hideg volt, a novemberi szél bevágott a kabátjaink alá. Egészen összefagytunk, mire beértünk a Szimplába. A társaság nagy része már ott ült az asztalnál.

Egyenként telefonáltam végig mindenkit, hogy vázoljam az új felállást, és jelezzem, hogy olyan nincs, hogy nem jönnek át velem a Capellába. Mindenki belement, bár senki sem járt oda. Rendeltem három sört és három felest a hideg ellen, majd leültünk az asztalhoz. Bemutattam a fiúkat. Barátságos csevegés kezdődött. Kilencre teljesen megtelt a kocma, minden asztalnál fűrtökben lógtak az emberek. Elkezdődött a nemzeti hagyomány ápolása: úgy mutatjuk ki, hogy kedvelünk valakit, hogy gyorsan, mérték nélkül itatjuk, és ünnepeljük, ha megzavarja a fejét a szesz. Mindkét fiúnak vöröslött már a feje, de látszott rajtuk, jól érzik magukat.

A mosdóban összefutottam Klausszal.

„Nagyon köszönöm, hogy itt lehetünk!” – mondta.

„Ne viccelj. Egy dolgot nem értek.”

„Mit?”

„Hogy Michael miért nem mondta el nekem. Régebben ismerem, mint te.”

„Ja, senkinek sem szokta elmondani. Volt előzetesben azért, mert meleg. Rosszkor volt rossz helyen Kairóban. Ez három hét a rendőrösön.”

„Azért elmondhatta volna.”

„Végül is elmondta, nem?”

„De.”

„Akkor fejezd be a féltékenykedést!”

„Elvitted már valahová Bécsben?”

„Mikor? Este szállt le a gépe, és az első dolga volt, hogy Budapestre jöjjön.”

Kimentünk a mosdóból. Pohárköszöntőt mondtam a vendégekre, majd ránéztem az órára. Ideje volt indulnunk.

„És most átmegyünk a buzibárba” – mondtam.

„Ez igazán nem szükséges” – felelte Michael, és elvörösödött.

„Ragaszkodom hozzá.”

A Capella a rakparton volt. Taxival mentünk. Hideg szél fújta a Duna felől, amikor kiszálltunk. A túlparton a város fényeiben fürdött a budai Vár a sötétszürke égbolt alatt. Sárga fényben úsztak a hidak a vízen.

A bár előtt néhány kihűzt szemű vékony fiú állt. Cigarettaztak és beszélgettek. Végigmérték a társaság férfi tagjait, ahogyan a bejárathoz mentünk. Odabent félhomály volt, és kellemes meleg. Ellentétben a keményvonalas buziklubokkal, ahová konkrétan azért mentek az emberek, itt bármilyen neműt beengedtek, és nem volt dresszkód. Igaz, nem is baszott senki az asztalokon.

Több pult is működött. Volt egy színpadtér, ahol a transzvesztiták léptek fel péntekenként, és egy nagy táncter. A házibuzik elhoztak magukkal párszor, amikor rájuk tört, hogy táncolni akarnak. Hajnali egyre mindig megtelt a hely. Nemcsak a melegek szórakoztak itt, hanem a baráti körük is. Ez azt jelentette, hogy lehetett csajozni hajnalban.

Alapvetően feszengtem attól, hogy úgy néznek végig és próbálnak ismerkedni az itt lévő pasik, mint én a nőekkel, de azt be kellett ismernem, hogy még a kidobók is messze embe-
ribbek voltak, mint a legtöbb nagy szórakozóhelyen.

Leadtuk a kabátjainkat, és bevonultunk a pulthoz. Klaus odafordult hozzám:

„Elviszem, körbevezetem, majd jövünk.”

„Oké” – mondtam.

A pultban egy huszoneves fiú állt, ujjatlan fekete trikóban.

„Mit szeretnél, szépfiú?” – kérdezte.

„Négy unikumot és négy sört.”

„Hát én már nem is vagyok elég?” – kérdezte, és színpadiasan rácsapott az asztalra.

„Ehhez még korán van.”

Vigyorgott, majd elkezdte kitölteni az italokat. Körbenéztem, lassan gyülekezni kezdtek az emberek. Michaelt és Klaust nem láttam sehol. Koccintottunk a többiekkel, majd olyan dolgokról csacsogtunk, hogy hogyan formálja át teljesen az ember életét egy gyerek születése, hogy olyan nincs, hogy nem kellene radikálisan változtatni az életmódon, és még az is öröm, ha az ember egy buziklubba eljőhet néha-néha.

Végül előkerültek a fiúk. Megitattuk őket.

„Még sosem voltam melegbárban” – mondta Michael kipirulva a szesztől. „Ez itt teljesen legális?”

„Tudtommal az” – feleltem. „Mondjuk, én a férfiak sminkelését betiltanám.”

Michael nem nevetett. Ledermedve állt velem szemben. Megfordultam. Két rendőr jött lefelé a lépcsőn, pufidzsekiben, rendőrségi usánkában, amin a magyar címer volt. Az oldalukon gumibot, gázspré és pisztoly lógott.

„Mit keresnek itt a rendőrök?” – kérdezte Michael. Klaus is érdeklődve figyelte a jelenetet. Az arcára volt írva, hogy mégiscsak Kelet-Európában van, és persze minden szép és minden jó, de bármikor változhat bármi.

A rendőrök átvágtak a termen, és a pulthoz jöttek. Mellettünk álltak meg. A pultosfiú mosolygott, kiadott két műanyag bögrét. A rendőrök tejet öntöttek bele, cukrozták, kavarták és iszogatták a pultnál, nézegetve a vendégeket, majd amikor végeztek, vették a sapkájukat, és kimentek.

„Mit akartak itt a rendőrök?” – kérdeztem a pultosfiútól.

„Ja, semmit. Az egyikük meleg. Jöttek kávézni. Még egy kört kértek?”

Bólintottam, hogy igen.

A fiúk felé fordultam.

„A rendőrök is buzik.”

Nevettünk, és megittuk a feleseket. Éreztem, hogy átlépek a cudar másnaposság vízvázlasztóját, hogy innentől kezdve mindegy, mit fogok csinálni, nem úszom meg, hogy reggel nyomorultul érezzem magam. Nem érdekelt túlzottan. Örültem neki, hogy Michael jól érzi magát.

Lassan megtelt a színpadtér. Lehalkították a zenét, és a színpadon felkapcsolódtak a fények.

„Hölgyeim és uraim, fogadják sok szeretettel a Csillámdívát” – búgta egy férfihang a hangfalakba. A színpadra fellépett egy transzvesztita. A közönség megtapsolta. Intett a színpadról, elindult Celine Dion I'm alive című dala, amire tátogni és táncolni kezdett.

Oldalra fordultam. Azt láttam, hogy Michaelnek folynak a könnyei.

Gyorsan rendeltem még két unikumot, odaléptem hozzá.

„Minden oké?” – kérdeztem, és a kezébe adtam a poharat.

„Ez a szabadság” – mosolygott, majd énekelni kezdte a transzvesztitával a dalt.

Álltam, és bámultam az ötven körüli, erősen sminkelt, túlsúlyos férfit, a két számmal kisebb női neccharisnyába csomagolt lábait, a vörös parókát a kopasz fején. Olyan volt, mint egy öreg, kövér madár.

